

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRIAL, EGYESÜLJETEK!

78. évfolyam, 288. szám
1988. december 3., szombat

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEDED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 2.20 forint

Szeged – tanácselnök nélkül

Az előzmények, amik miatt a városi tanács tagjait tegnap rendkívüli ülésre összehívták, ismertek. A testület főlhatalmazása alapján az ügyrendi bizottság vizsgálatot indított, hogy a feltárt tények alapján megállapítsa: összeférhetetlenség-e Papp Gyula tanácselnök tanácsigazgatói funkcióival (és nem – mint azt vélni lehetett volna – elnöki tiszttségével!) teletulajdonos megválasztásának körülményei.

A tanács személyi kérdésekről döntött a fő napirend tárgyalása előtt. A 77-es választókerület tanácsigazgatójának, Nagy Mihálynak korábbi lemondása miatt hitelesítette az 1985-ben póttanácsigazgató megválasztott Wagner István tanácsigazgató mandátumát. Majd az üléselnök, Csonka István bejelentette: a tanács titkársága szervezési és jogi osztályának vezetője, Szilágyi György 1989. január 1-jén nyugdíjba megy. A tanács legrégibb, 1950 óta aktív dolgozójának felmentéséhez a testület hozzájárult.

Ügyrendi viták

Még mindig a fő napirend előtt jelentette be az üléselnök, hogy december 2-i, tehát tegnapi dátummal kezelt levélben fordult Papp Gyula a tanácshoz: elnöki tisztségéből felmentést kérve, nyugdíjba vonulási szándéka miatt. De mert az ülés fő napirendje is az ő személyével kapcsolatos, a tanácsigazgatók döntöttek: a kérelemmel az ügyrendi bizottság előterjesztése előtt vagy után foglalkozzanak. A vélemények kétféle szakadtak. Volt, aki úgy ítélte meg: előbb a felmentés, utána az összeférhetetlenség legyen soron. Mások – köztük Tóth Zoltán, a Belügyminisztérium jelen levő osztályvezetője – a tanácsigazgatóra hivatkoztak: addig tisztségviselő nem mondhat le, amíg összeférhetetlenségi vizsgálata folyamatban van. Ez az érv győzött végül, s egy, a szavazati összeadhatatlansága miatt (?) megismételt szavazással a 89-ből jelen levő 79 tanácsigazgató úgy döntött: a lemondással a vizsgálat lezárása után foglalkoznak. (Többek javaslatát – hogy név szerin-

- ❶ Az összeférhetetlenséget nem szavazta meg a tanács
- ❷ A figyelmeztetésnek nincs munkajogi következménye
- ❸ December 8-án újabb tanácsülés lesz

ti, választóik által is megismerhető, például lapunkban közzétett szavazással döntsenek a tanácsigazgatók minden további kérdésben – az üléselnök végül is meg sem szavaztatta.)

Majd a tanács szervezeti és működési szabályzatára hivatkozva zárt ülést rendelt el – ám emiatt újabb ügyrendi vita bontakozott ki. Halász Miklós tanácsigazgató ugyanis azt javasolta: az eddig is a közvélemény előtt zajló ügy tárgyalásából ne zárják ki a nyilvánosságot, azaz az újságírókat. Erre azonban a szabályzat módosítás, a megyei tanácsos vb-jóváhagyás és a kihirdetési kötelezettség hosszadalmasága miatt nem volt mód. Így aztán korrekt és részletes sajtótájékoztató ígéretével elhagyta a sorok írója is az üléstermet.

A zárt ajtón kívül

Két dolgot furcsállottunk mi, újságírók, míg a bebecsátásra vártunk. Az egyik az ügyrendi bizottság vezetőjének már említett kijelentése: nem az elnöki funkcióval való összeférhetetlenséget vizsgálták. Noha erről a tanácsigazgatóra hivatkozva így rendelkezik, valamiféle értetlenség érzékelhető volt már az ülésteremben is. A másik a nyilvánosság kizárásával kapcsolatos; egy tanácsigazgató ugyanis úgy fogalmazott – nyilvánvalóan tanácsigazgató-újságíró kollégáinkra, Halász Miklósról beszélve, hogy a zárt ülésen történtek sem maradnak belső ügyek, hiszen H. M. úgys bent marad az ülésteremben.

Erről csak annyit: olvasóink tapasztalhatták eddig is, hogy lapunk korrektségére törekedett mindig. Ezúttal

sem tanácsigazgató-kollégánk tudósít téhat!

A zárt ülésen – mint utóbb megtudtuk – Dékány Géza ismertette az ügyrendi bizottság jelentését. E szerint az öttagú bizottság 3:2 arányban nem tartja összeférhetetlenségnek Papp Gyula teletulajdonosként való átváltását és tanácsigazgatói funkcióit. A bizottság tagjai közül Király Dezső, Kovács Károlyné és Ruzicska László mellett volt, hogy a tanácselnököt részesítsék figyelmeztetésben, Bozók Istváné és Dékány Géza pedig azt javasolta, a testület mondja ki az összeférhetetlenséget. A tanácsigazgatók a jelentés meghallgatása után kérdéseket tettek fel, majd 24-en szavaztak fel 51 alkalommal. A vita hangulatáról a sajtótájékoztató megtudtuk, hogy az ügyrendi bizottság vezetője, noha időnként élesen, személyeskedve fogalmaztak a felszólalók.

Tájékoztatót kaptak az újságírók a szavazás menetéről is. Először arra voksoltak titkos szavazással a tanácsigazgatók, van-e szerintük összeférhetetlenség, vagy nincs. Mivel nem egyszerű szótöbbség kellett a döntéshez, hanem minősített többség (azaz nem a jelenlevő, hanem az összes, a 89 tanácsigazgató fele plusz egy, vagyis legalábbis 45 voks), s ebben az első fordulóban 42:37 arányban szavaztak az összeférhetetlenségre, a szavazati megismételték. Az újabb futam sem hozott minősített többséget. Am az előbbi arány 40:39-re módosult.

Ezután úgy döntött a tanács, hogy a szavazólapon szövegét árnyaltabbá teszi. A két alternatíva a következő volt: 1. Papp Gyulát figyelmeztetésben részesítik, 2. megállapítják az összeférhetetlenséget, és megszüntetik Papp Gyula tanácsigazgatói funkcióit. (Hogy miért a két alternatíva került a szavazólapra, arról keretes írásunkban lesz szó bővebben.) Az eredménytelenség: 43-an figyelmeztetnék őt, 36-an összeférhetetlenségnek tartanák. A feltételes mód miatt indokolt, mert ez sem volt minősített többség. Újabb szavazás – újra eredménytelen, majd az ötödik forduló következett, melyben meglett a 45 szavazat, vagyis a tanácselnök figyelmeztetése.

Hogyan tovább?

Szegednek ez idő szerint tehát nincs tanácselnöke. Azért nincs, mert a tanács elfogadta az ülés végén Papp

(Folytatás a 2. oldalon)

Felelős és markáns érdekképviselő, érdekvédelem

Megkezdődött a szakszervezetek országos tanácskozása

Pénteken Budapesten, az építők székházában megkezdődött a szakszervezetek országos tanácskozása. A 4 millió 200 ezer szakszervezeti tag képviselőjében 1014 szavazati jogú küldött vesz részt a várhatóan háromnapos programon.

A tanácskozás első napján jelen volt Grósz Károly, az MSZMP főtitkára és Németh Miklós, a Minisztertanács elnöke. Részt vett az állami, a politikai és a társadalmi szervezetek számos képviselője is.

A tanácskozást Kovács László, a Bányászati Dolgozók Szakszervezetének főtitkára nyitotta meg. Hangsúlyozta: a szakszervezeteknek most az a legfontosabb feladatuk, hogy rendezzék sorait, tisztázzák és egyértelműen fogalmazzák meg nézeteiket, törekvéseiket, a szakszervezetek egymáshoz és más szervezetekhez való viszonyát. A megújuló társadalom csak megújult, a tagság által irányított és a tagság érdekeit, céljait szolgáló szakszervezeti mozgalmat tud elfogadni.

A küldöttek ezt követően megválasztották a tanácskozás munkabizottságait. Elfogadták a tanácskozás ügyrendjét és javasolt napirendjét: a szakszervezeti mozgalmat helyzetéről, megújulásának fő irányairól, valamint az érdekvédelmi, érdekképviselői tevékenység továbbfejlesztéséről, illetve a magyar szakszervezetek új alapokmányának alapelveiről szóló dokumentumok megvitatásáról.

A tanácskozás résztvevőire írásban eljuttatott előterjesztésekhez Nagy Sándor a SZOT főtitkára fűzött szóbeli kiegészítést.

A Szakszervezetek Országos Tanácsa többszöri vitában mérlegelte: milyen funkciót, milyen szerepkört kell szánunk az országos tanácskozásnak. A SZOT azt kezdeményezte, hogy a most összeült országos tanácskozás szabjon irányt a szakszervezetek tartalmi-szervezeti megújulásához, ezzel szoros összhangban adjon felhatalmazást egy, az előzők szerinti tartalmat tükröző alapszabály – vagy javasolt új nevén: alapokmány – kidolgozásához, és nem utolsósorban körvonalazza a legfontosabb érdekképviselői érdekvédelmi kérdésekben követendő magatartásunkat, törekvéseinket.

Az országos tanácskozásnak vitára és elfogadásra javasolt dokumentumok összeállításakor több fontos kiindulópontot egyeztetünk szem előtt tartani:

– az egyik az volt, hogy milyen tanulságokkal szolgálhat számunkra a magyar szakszervezeti mozgalom elmúlt évtizedei, múltbeli tapasztalatai;

– a másik szempont arra a kérdésre adandó választ, hogy milyen problémákkal, kihívásokkal kell szembenéznie ma a szakszervezeti mozgalomnak;

– a harmadik pedig az, hogy hogyan körvonalazható, hogyan valószínűsíthető a szakszervezeti mozgalom jövőbeli társadalmi szerepe hazánkban.

Ami az első kérdést illeti, nem vagyunk könnyű hely-

zetben, hiszen alapos, körültekintő elemzésekkel, kutatómunkán alapuló megállapításokkal nem rendelkezünk a szakszervezeti mozgalom felszabadulás utáni történelméről. Ezt a munkát természetesen el kell végeznünk a következő kongresszusig. Annyi azonban bizonyos, hogy a lényegét, a szakszervezetek mindenkori fő funkciójának meghatározása, a szakszervezetek társadalmi-politikai szerepköréről vallott felfogás körül kell keresnünk.

Mai helyzetünk, mai körülményeink még egyértelműbben mutatják – és ez a második szempont –, hogy számos nehézség, feszültség, konfliktus közeledik a szakszervezetek csak akkor tölthetik be hivatásukat, ha teljes energiájukat a dolgozók érdekeinek képviselésére, védelmére fordítják.

Hasonlóképpen kell gondolkodnunk jövőnk felől is, amelyben egy vegyes tulajdonú gazdaság talaján létrejövő és működő plurális politikai intézményrendszer körülményei között kell megtalálni a szakszervezetek helyét, szerepét, alapvető feladatait.

Mindezeket a szempontokat csak vázlatosan érintve, de ezeket súllyal figyelembe véve úgy gondolom, a legfontosabb annak leszögezése, hogy a magyar szakszervezetek jelenleg és a jövőben is alapvető feladatuknak, egész tevékenységüket átható fő törekvésüknek a dolgozók érdekeinek felelős és hatékony képviselését, védelmét tekintik. Némi túlzással azt is állíthatnánk: tanácskozásunk legfontosabb feladata, hogy ebből a tényből, tehát egy felelős és markáns érdekképviselő, érdekvéde-

lem elvállalásából adódó összes fontos konzekvenciát levonjuk.

Ezek sorában első helyen szeretném megemlíteni, mint alapvető jelentőségű kérdést: a Magyar Szocialista Munkáspárthoz fűződő viszonyunk alakulását. A szakszervezetek céljai egybeesnek a párt által vállalt történelmi hivatással, ezért olyan társadalomban kívánunk munkálkodni, amelyben a párt társadalmi vezető szerepe érvényesül. Maguk is egy alulról építkező, demokratikus szocializmus megvalósításán munkálkodnak, támogatják a párt erre irányuló törekvéseit.

Ugyanakkor mindezt úgy értelmezzük, hogy a párt és a szakszervezetek viszonya partneri viszonyt jelent, ahol nem az alá- és fölérendeltség, hanem a társadalmi-politikai egymásrautaltság a fő rendező elv. Ilyen módon minden kétséget kizáróan le lehet szögezünk, a magyar szakszervezetek teljes önállóságot élvezve, véleménynyilvánítási és cselekvési szabadságuk birtokában fejtik ki tevékenységüket, azaz más szervezetektől függetlenül látják el feladataikat. Jól tudom, hogy itt sokakban felmerül a politikai függetlenség kérdése, ahogy azt a dokumentumok vitája során is tapasztalni lehetett. En sem kívánom ezt a kérdést megkerülni. Személyes véleményem is, hogy a függetlenség deklarálásának nincs semmiféle akadály. Még csak különösebb politikai kurázi sem kell hozzá.

A szakszervezetekben zajló viták alátámasztják, hogy a dolgozók nagy része támogatja az alapvető állampolgári jogok garanciáinak megteremtését, a szocialista jogállamiság kiteljesítésére irányuló lépéseket.

Az új alkotmány kidolgozására, a gyűlekezési és egyesülési jog szabályozására, az új választási törvény megalkotására, a sztrájkjog törvényi feltételeinek kiala-

(Folytatás a 2. oldalon.)

Megalakult a párttagok reformköre

Lapunk november 29-ei körében megalakulását. Úgy számában jelent meg (Reformkörök a pártban is! címmel) az a felhívás, amely a pártban belüli horizontális kapcsolatokat és a mozgalmi jellegű erősítő, öntevékenyen politizáló, a párthierarchiától független körök megalakítását kezdeményezte – reformköröket. A kezdeményezés párttagok között. Az alakuló összejövetel tegnap délután volt a Sajtóház klubjában. A kezdeményezők 25-en írták alá a felhívást az alakulás körülből 120 párttag gyűlt össze, akik kimondták a Csongrád megyei reform

Az alternatívák

Mint Dékány Géza, az ügyrendi bizottság elnöke az újságírók kérdésére elmondta, azért kellett a harmadik fordulóban árnyaltabbá tenni a szavazólapon megfogalmazásait, mert nem akarták végtelenségig elhúzni a szavazási folyamatot. Abból az eshetőségből, hogy az összeférhetlenségi indítványt a tanács vizsgálata, két dolog következhetett: lezárják az ügyet azzal, hogy nincs tovább, vagy pedig figyelmeztetés. A másik lehetőség, az összeférhetlenségi indítvány elfogadásából háromféle ágaznak a lehetőségek: 1. az összeférhetetlenség magatartást meg kell szüntetni; 2. megszüntetni a tanácsigazgatói funkcióit; 3. kezdeményezni a választókerületben a tanácsigazgató visszahívását. Az összesen öt variációból a két realitás, a figyelmeztetés és a tanácsigazgatói funkció megszüntetése emelték át a szavazólapra, mert erre láttak a vita alapján kellő indokot a tanácsigazgatók. Ezek voltak tehát a számításba jöhető verziók, amelyek közül végül is a figyelmeztetésre voksoltak a tanács tagjai, éppen a szükséges 45 szavazattal.

Megkérdeztük a sajtótájékoztatót, a figyelmeztetésnek vannak-e konzekvenciái. Összefoglalva: ez egyfajta rosszallást fejez ki, munkajogi következmények nélkül.